

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ДОСЛІДЖЕННЯ НАСТРОЇВ МЕШКАНЦІВ ДЕОКУПОВАНИХ ТА ПРИФРОНТОВИХ ГРОМАД УКРАЇНИ: ЗЕЛЕНОДОЛЬСЬКА ГРОМАДА ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

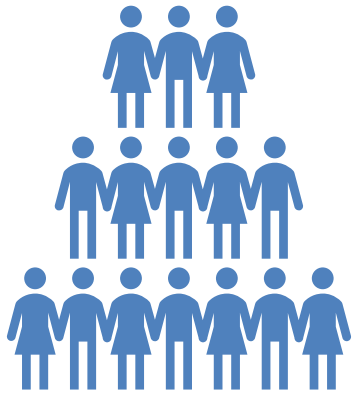
реалізовується за підтримки проєкту Агентства США з міжнародного розвитку USAID “Зміцнення громадської довіри (UCBI)”

Київський міжнародний інститут соціології

Січень 2024 року

Цільова група	Повнолітні жителі (18+) Зеленодольської громади (Криворізький район Дніпропетровської області)
Розмір вибірки	406 респондентів
Метод	Особисті інтерв'ю за допомогою комп'ютера (CAPI)
Польовий етап	12 – 21 грудня 2023 року
Ваги	Дані були зважені з урахуванням статевої структури постійного населення області відповідно до даних Державної служби статистики станом на 1 січня 2021 року
Похибка вибірки (з імовірністю 0,95 і без урахування дизайн-ефекту)	<p>5,0% для показників, близьких до 50%;</p> <p>4,3% для показників, близьких до 25 або 75%;</p> <p>3,0% для показників, близьких до 10 або 90%;</p> <p>2,2% для показників, близьких до 5 або 95%.</p>
ДОДАТКОВО: 4 онлайн фокус-групові дискусії	<p>молодь 18-29 років;</p> <p>працююче населення віком 30-59 років;</p> <p>активне населення (волонтери, бізнес, активісти);</p> <p>жителі, внутрішньо переміщені особи, що проживають у громаді.</p>

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОПИТАНИХ

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ УЧАСНИКІВ ОПИТУВАННЯ *ЗА ДАНИМИ КІЛЬКІСНОГО ОПИТУВАННЯ

Стать:

55% жінки,
45% чоловіки.

Вік:

8% – 18-29 років,
21% – від 30 до 44 років,
35% – від 45 до 59 років,
37% – 60 років і старші.

Рівень освіти:

26% мають вищу освіту (бакалавр, спеціаліст, магістр, науковий ступінь),
36% – середню спеціальну (технікум, коледж),
38% – професійно-технічну (ПТУ, ліцей), повну середню загальну або нижчу.

Статус зайнятості:

34% працюють
66% не працюють

Самооцінка фінансового становища родини:

9% не вистачає грошей навіть на їжу,
28% вистачає лише на їжу, а купувати одяг вже складно,
55% мають достатньо коштів на їжу, одяг та невеликі заощадження,
7% – можуть дозволити собі купувати певні дорогі речі або все, що захочуть.

ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ЖИТТЯМ У ГРОМАДІ

Наскільки ви згодні або не згодні з такими твердженнями щодо вашого теперішнього місця проживання:

проживання:

■ Зовсім не згодні ■ Скоріше не згодні ■ Скоріше згодні
■ Цілком згодні ■ Важко сказати

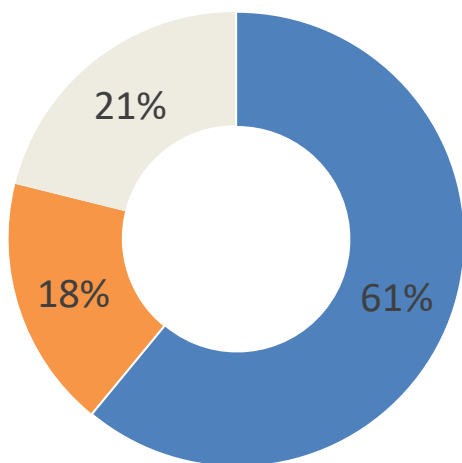

ФГД: Проблемами безпеки зокрема називали відсутність повноцінних бомбосховищ та заміновані території.

ФГД: Підприємницька діяльність має певні проблемні аспекти, наприклад, через війну важко визначити, який бізнес буде прибутковим та безпечним.

База: усі респонденти (n=406)

Як ви вважаєте, в цілому, справи у вашій громаді йдуть у правильному чи неправильному напрямку?

■ У правильному напрямку

■ У неправильному напрямку

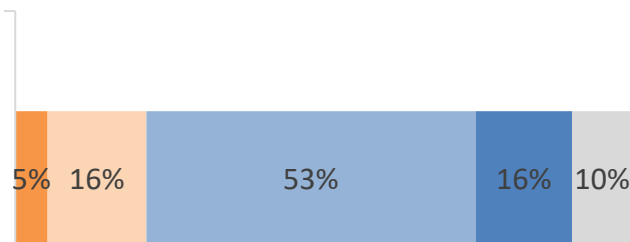
ФГД: Мешканці Зеленодольської громади позитивно описують регіон власного проживання, стверджуючи, що він має аграрно-промислові потужності, хорошу інфраструктуру забезпечення (згадують водосховище, але, на жаль, внаслідок війни воно постраждало), добре озеленені міста (респонденти згадують міські парки в позитивному контексті) та привітних і працьовитих люди. Також як жителі, так і ВПО відмічають в позитивному контексті роботу влади, особливо що стосується підтримки переселенців, підтримки інфраструктури міст, співпрацю з благодійними фондами та організаціями громадянського суспільства (ОГС).

ФГД: Як мешканці громади, так і ВПО зазначають, що люди в громаді привітні, чуйні, демонструють соціальну солідарність та завжди готові прийти на допомогу.

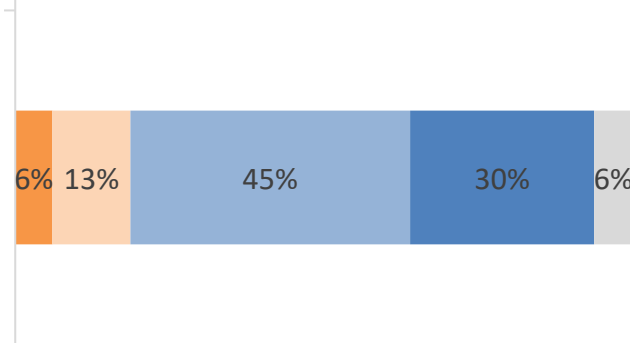
Наскільки ви згодні або не згодні з такими твердженнями про вашу громаду і сусідів:

■ Зовсім не згодні
 ■ Скоріше не згодні
 ■ Скоріше згодні

Більшості людей у моїй громаді можна довіряти

Протягом останнього року люди з нашої громади активно вирішували спільні проблеми разом (наприклад, прибирання території чи посадка дерев)

ФГД: Війна стала об'єднуючим чинником, люди постійно демонструють відчуття громадянського обов'язку та патріотичну позицію, підтримують одне одного та розв'язують проблеми переважно спільно.

База: усі респонденти (n=406)

ГРУПИ, ЩО МОЖУТЬ СТАТИ ДЖЕРЕЛОМ КОНФЛІКТІВ У ГРОМАДІ

Як ви вважаєте, збільшення кількості представників яких груп може створити конфлікти у вашій громаді?

ФГД: Громада характеризується позитивним ставленням до ВПО, зокрема мешканці громади завжди готові допомагати внутрішньо переміщеним особам та підтримувати їх, окрім цього, вони вважають ВПО повноцінними жителями громади, які також розвивають громаду.

ДЖЕРЕЛА МІСЦЕВИХ НОВИН

Якими джерелами ви користуєтеся для отримання місцевих новин?

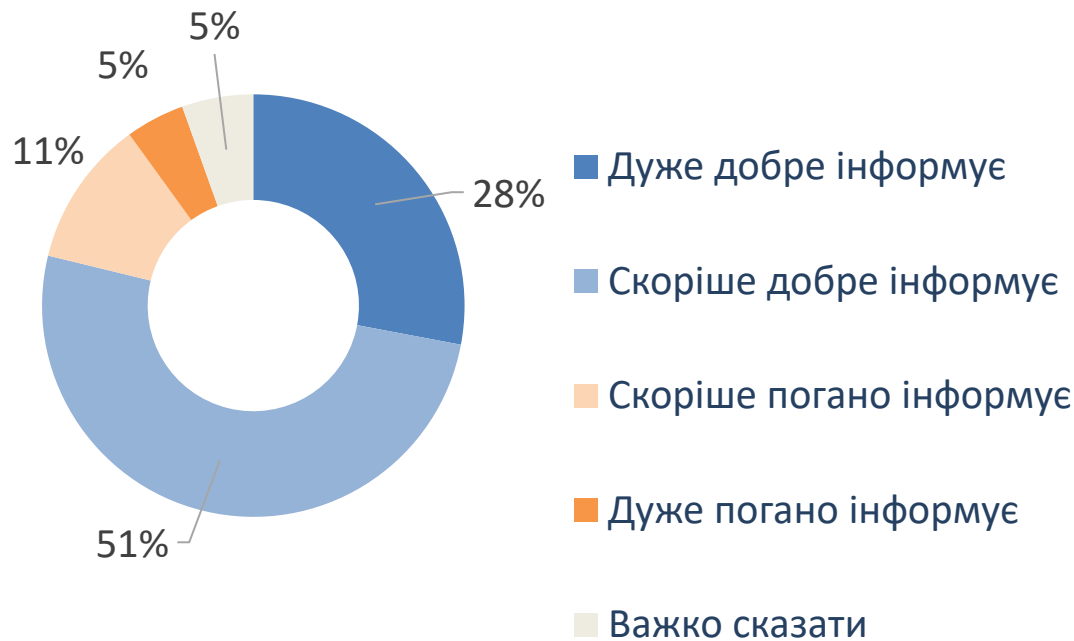
ФГД: Окрім найчастіше згадуваних джерел (Телеграм, Facebook та Інстаграм), зазначали також профільні сайти інституцій місцевої влади. Також традиційним для сільської місцевості та маленьких міст є «сарафанне радіо», яке є поширеним серед людей переважно пенсійного віку.

💡 Дивіться, у нас класно розвинений, по-перше, Телеграм-канал самої Зеленодольської громади, де ми можемо брати взагалі всю інформацію і спілкування. Тобто, як працює міська рада, де, що, які фонди приїжджають, де які лікарі. В плані навіть гуманітарки, волонтерства, всього. (Ж, молодь 18-29 р.)

💡 Я хочу ще сказати, що існує сарафанне радіо у нас в селі. Ну, звичайно, із своїми нюансами – десь щось чув, десь недочув. Але це стосується більше уже таких людей пенсійного віку. А молодь, в основному, середній вік – це звичайно, що соціальні мережі. (Ж, Активне населення)

ВЗАЄМОДІЯ МІЖ МІСЦЕВОЮ ВЛАДОЮ І ГРОМАДОЮ

Як би ви оцінили, наскільки добре місцева влада інформує мешканців громади про свою діяльність?

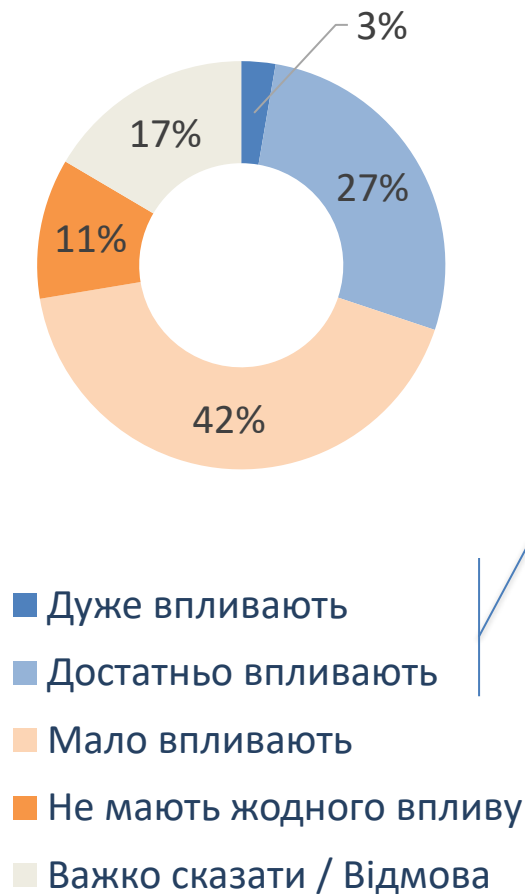

База: усі респонденти (n=406)

ФГД: Місцева влада використовує найбільш популярні джерела інформування – Телеграм та Facebook, переважно через офіційні сторінки представників влади чи профільних інституцій ОМС.

Хоча органи влади і створюють комунікаційні майданчики для обговорення проблем та плану дій з жителями громади, але, на думку учасників ФГД, відвідуваність подібних заходів з боку місцевого населення є низькою.

На вашу думку, наскільки жителі вашої громади впливають на важливі рішення місцевої влади?

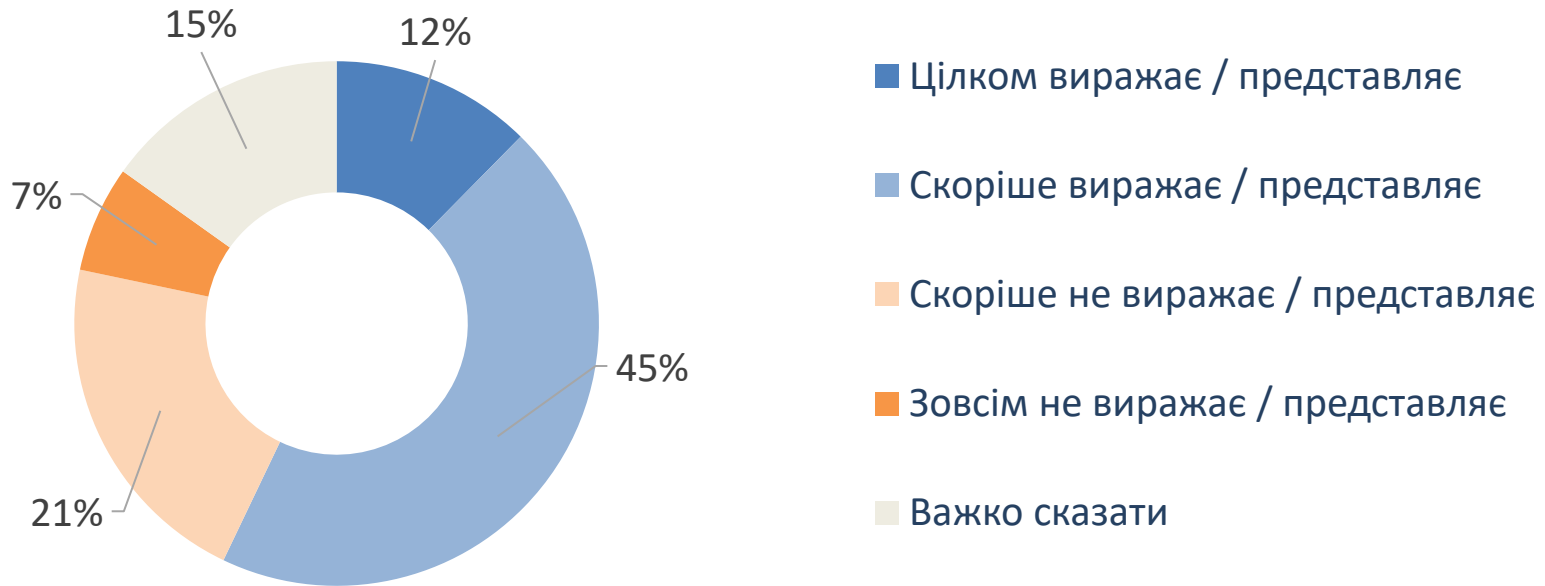
ФГД: Приклади успішних випадків, коли жителям громади вдавалося вплинути на рішення влади: рішення стосовно земельного податку, реструктуризації навчальних закладів, перейменування населених пунктів.

ФГД: Проте слід зазначити, що, хоча подібні майданчики організовуються, але громадська участь у подібних заходах є низькою.

💡 Ну, у нас саме в місті Зеленодольськ можливість є у людей приходити на засідання на різні до горсовета, у кожного ж є така можливість. У кожного є така можливість, але хто приходить? Ніхто не приходить. (Ч, Активне населення)

💡 Питання в наших громадських слуханнях, що зараз ми не можемо на широкий загал навіть це робити, тому що у нас зона проведення бойових дій. І якщо це громадські слухання, то з обмеженою кількістю людей. (Ж, Молодь 18-29 р.)

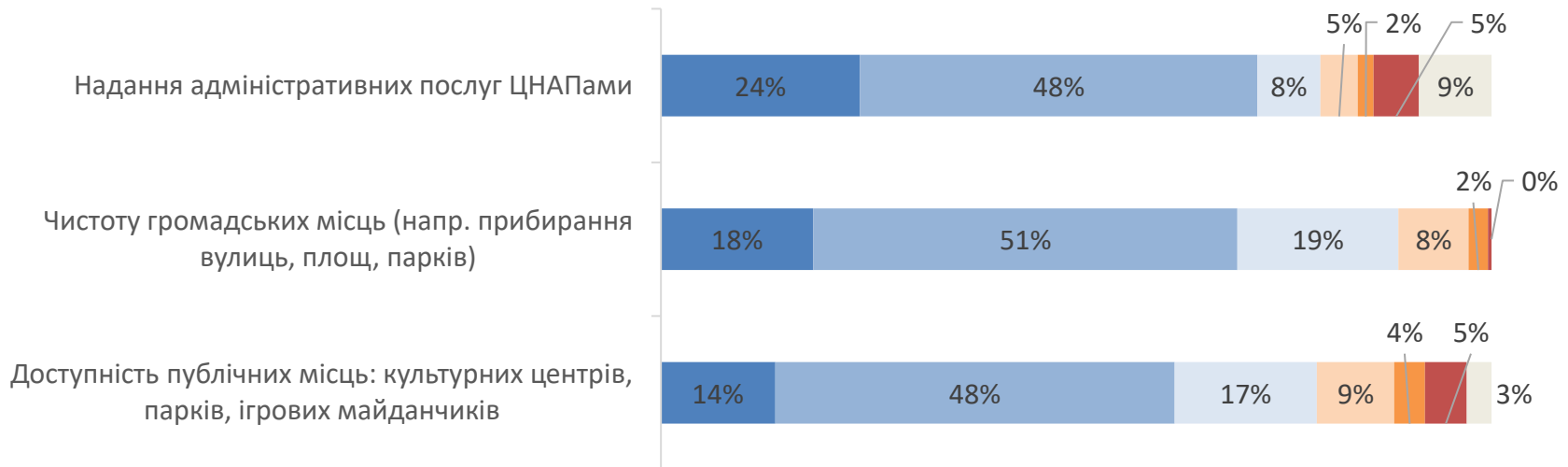
Як ви вважаєте, наскільки місцева влада виражає або представляє інтереси та точку зору жителів громади?

ОЦІНКА ЯКОСТІ ПОСЛУГ

Оцініть, будь ласка, надання таких послуг у вашій громаді:

■ Дуже добре
 ■ Добре
 ■ Ні добре, ні погано
 ■ Погано
 ■ Дуже погано
 ■ Послуги відсутні
 ■ Важко сказати

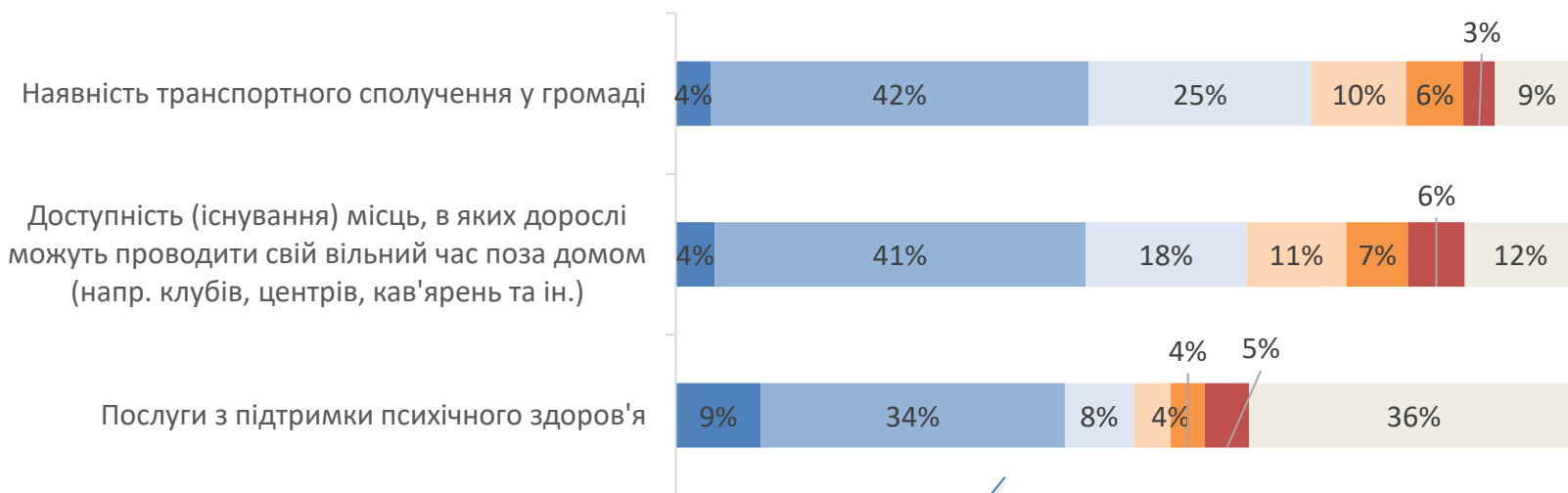
База: усі респонденти (n=406)

💡 А з приводу адміністративних послуг, наприклад, в Мар'янському цього всього немає. І щоб це все зробити, Мар'янське, Велика Костромка, це треба їхати в Зеленодольськ. Наша громада – в місто Зеленодольськ. Але є проблема з транспортом. Немає транспорту, як добиратися туди. (Ч, Молодь 18-29 р.)

💡 Як робити право наслідування, коли родич там помер в зовсім іншій області. Тобто доступ до нотаріусів, доступ до законодавства. Цієї інформації дуже мало. І куди не звернешся, то це війна, зараз все на стопі, ми нічого не знаємо, нічого не можемо, реєстри не працюють. (Ж, ВПО)

Оцініть, будь ласка, надання таких послуг у вашій громаді:

■ Дуже добре ■ Добре ■ Ні добре, ні погано ■ Погано ■ Дуже погано ■ Послуги відсутні ■ Важко сказати

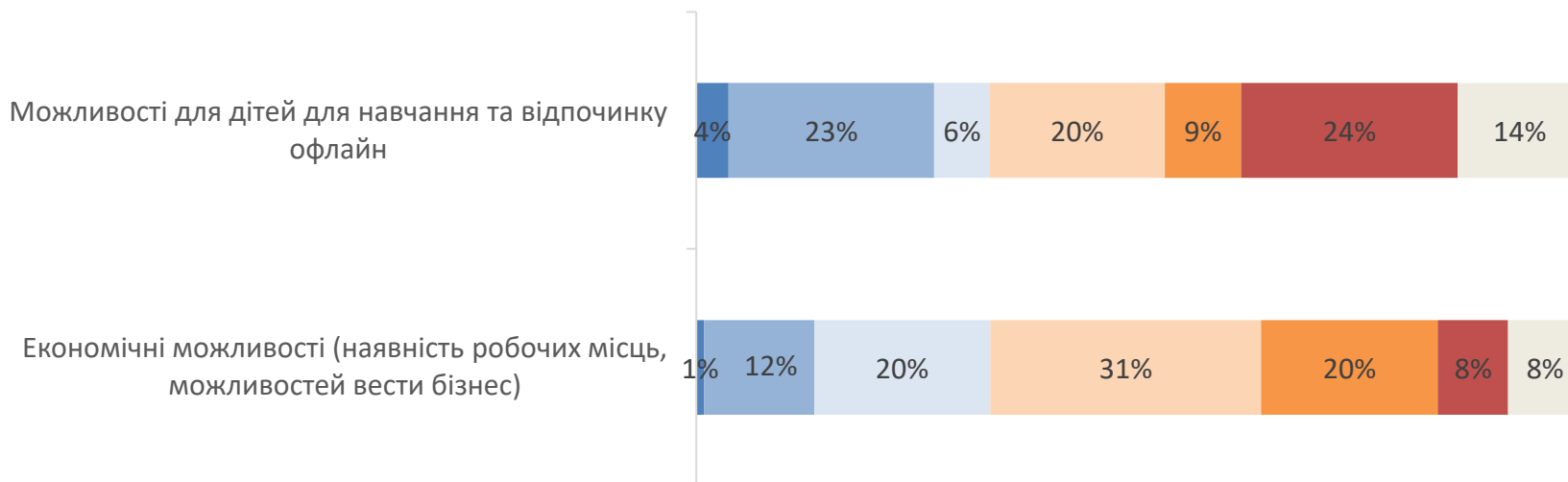
База: усі респонденти (n=406)

ФГД: Також є проблема з відсутністю деяких спеціалізованих медичних послуг, зокрема респонденти згадували проблему з проходженням УЗД в місцевих лікарнях, тому, знову ж таки, жителям доводиться їздити або до великих міст, або до сусідніх громад.

💡 [російською] Специализированные врачи – в любом случае нужно ехать в Кривой Рог. Потому что здесь у нас УЗИ нет. Вот в принципе у нас нет УЗИ никакого, насколько я знаю. Да, у нас есть рентген, флюорография, не знаю, но тоже там элементарно УЗИ чего-либо у нас не делают. То есть это надо ехать, может, в Апостолове, не знаю, но в Кривой Рог точно. (Ж, ВПО)

Оцініть, будь ласка, надання таких послуг у вашій громаді:

■ Дуже добре
 ■ Добре
 ■ Ні добре, ні погано
 ■ Погано
 ■ Дуже погано
 ■ Послуги відсутні
 ■ Важко сказати

База: усі респонденти (n=406)

ФГД: Згадували про існування проблеми і з якістю надання адміністративних послуг, зокрема проблеми стосуються якісного працевлаштування та рекомендацій роботи саме за фахом (особливо це гостра проблема для ВПО)

ФГД: У громаді існує велика кількість просторів для саморозвитку та організації дозвілля для дітей шкільного віку: освітні, спортивні, культурні гуртки. Проте слід зазначити, що простору для самореалізації та організації дозвілля для людей старшого віку не вистачає.

ГРОМАДСЬКА АКТИВНІСТЬ

Що з наступного ви робили протягом останніх 12 місяців?

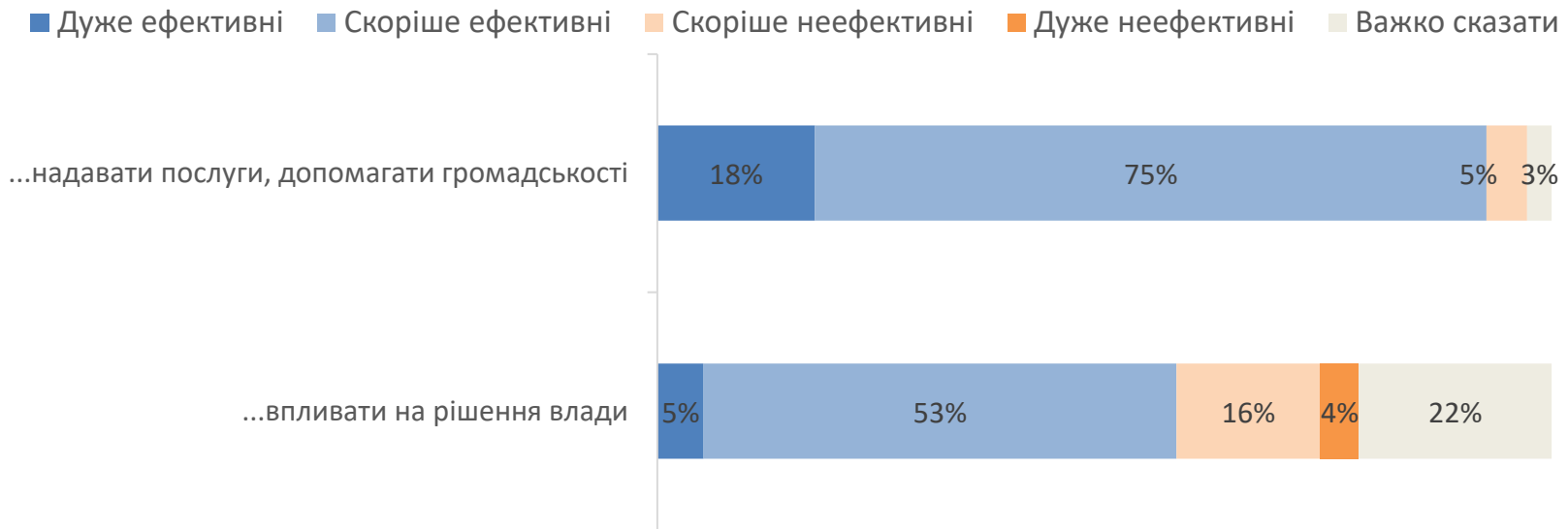
База: усі респонденти (n=406)

ФГД: Жителі активно долучаються до волонтерських та громадських ініціатив, що наближують перемогу України у війні, зокрема що стосується допомоги ЗСУ (збір коштів, підготовка речей, необхідних військовим: їжа, маскувальні сітки, окопні свічки, тощо).

ФГД: Молодіжна рада у громаді відповідає за різну діяльність, спрямовану на підтримку молоді: моніторинг проблем молоді громади, залучення коштів до громадських ініціатив шляхом грантових заявок, розбудова молодіжних просторів в межах громади та інша діяльність в освітній сфері і сфері культурного дозвілля.

💡 Знаю, що в нас плетуть сітки хлопцям. Збирають різні речі, теплі речі. Ну, часто носимо і ліки, теплі речі нашим воєнним. Розуміємо, що якщо ми будемо сидіти і нічого не робити, то не буде нічого доброго. (Ж, ВПО)

Як би ви оцінили діяльність громадських (недержавних) організацій у вашій громаді з точки зору їхньої спроможності...

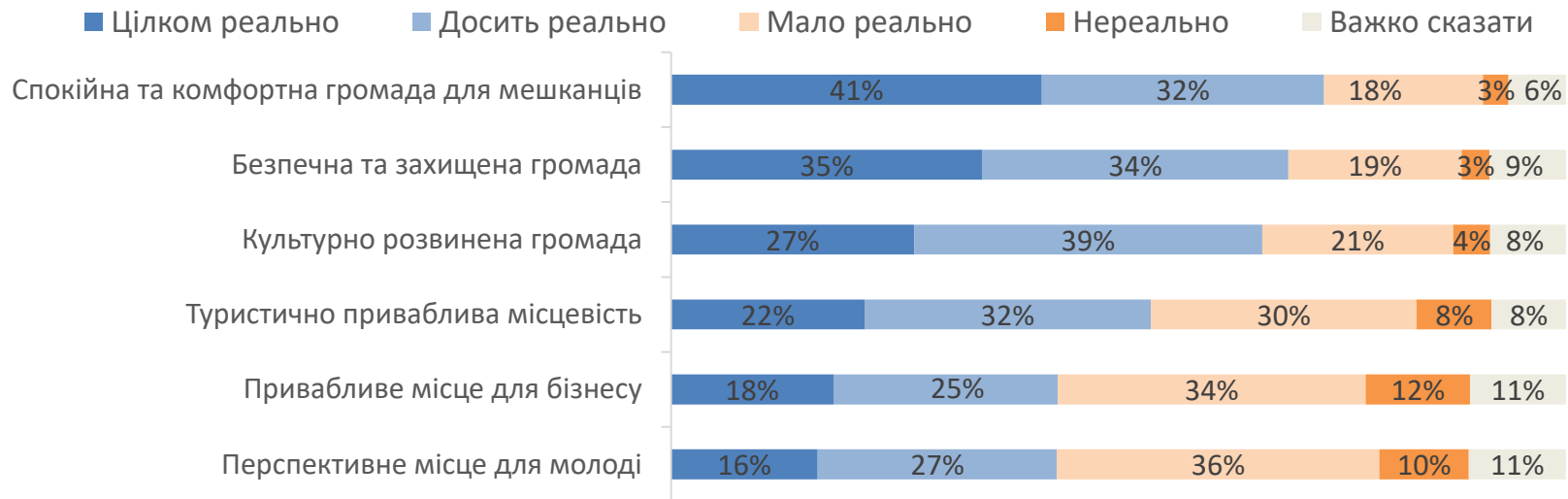

База: респонденти, які знають про діяльність громадських організацій та об'єднань у їхній громаді (n=99).

ФГД: ОГС та благодійні фонди працюють досить активно, пропонують різноманітні програми та грантове фінансування, зокрема у сферах гуманітарної допомоги та волонтерської діяльності; підтримки підприємців та бізнесу; психосоціальної підтримки населення.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Наскільки реальними вам здаються такі перспективи розвитку вашої громади:

База: усі респонденти (n=406)

ФГД: Виокремлюють такі напрямки відбудови:

Відбудова житлового фонду

Відновлення бізнесу та економіки громади;

Відновлення логістичної інфраструктури;

Відбудова навчальних закладів (школи, дитячі садочки);

Ментальне відновлення та психологічна допомога;

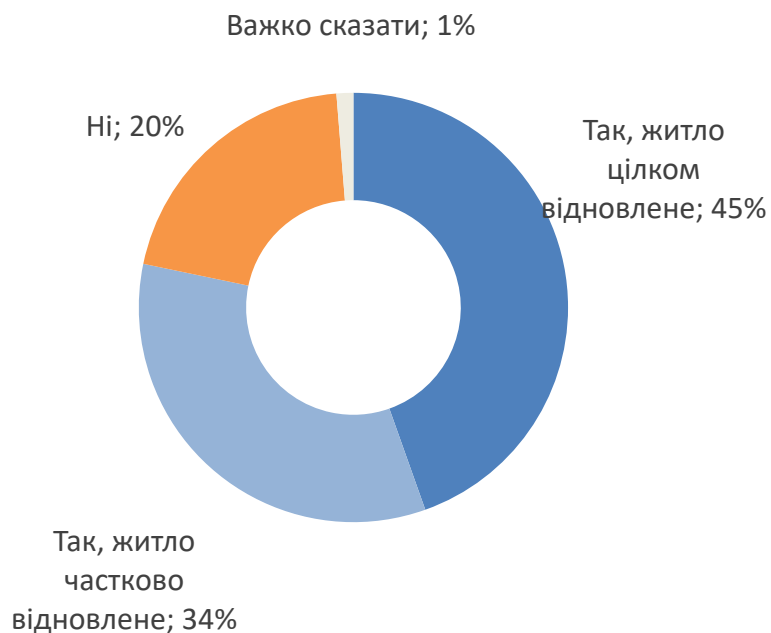
Робота у напрямку повернення жителів громади з-за кордону;

Реабілітація та реінтеграція у життя громади військових та ветеранів війни;

Впровадження кроків щодо утримання та повернення молоді у громаду.

ВІДБУДОВА

Чи проводилися роботи з відновлення вашого житла?

За чиї кошти проводилися ці відновлювальні роботи?

База: респонденти, чие житло постраждало внаслідок війни (n = 165).

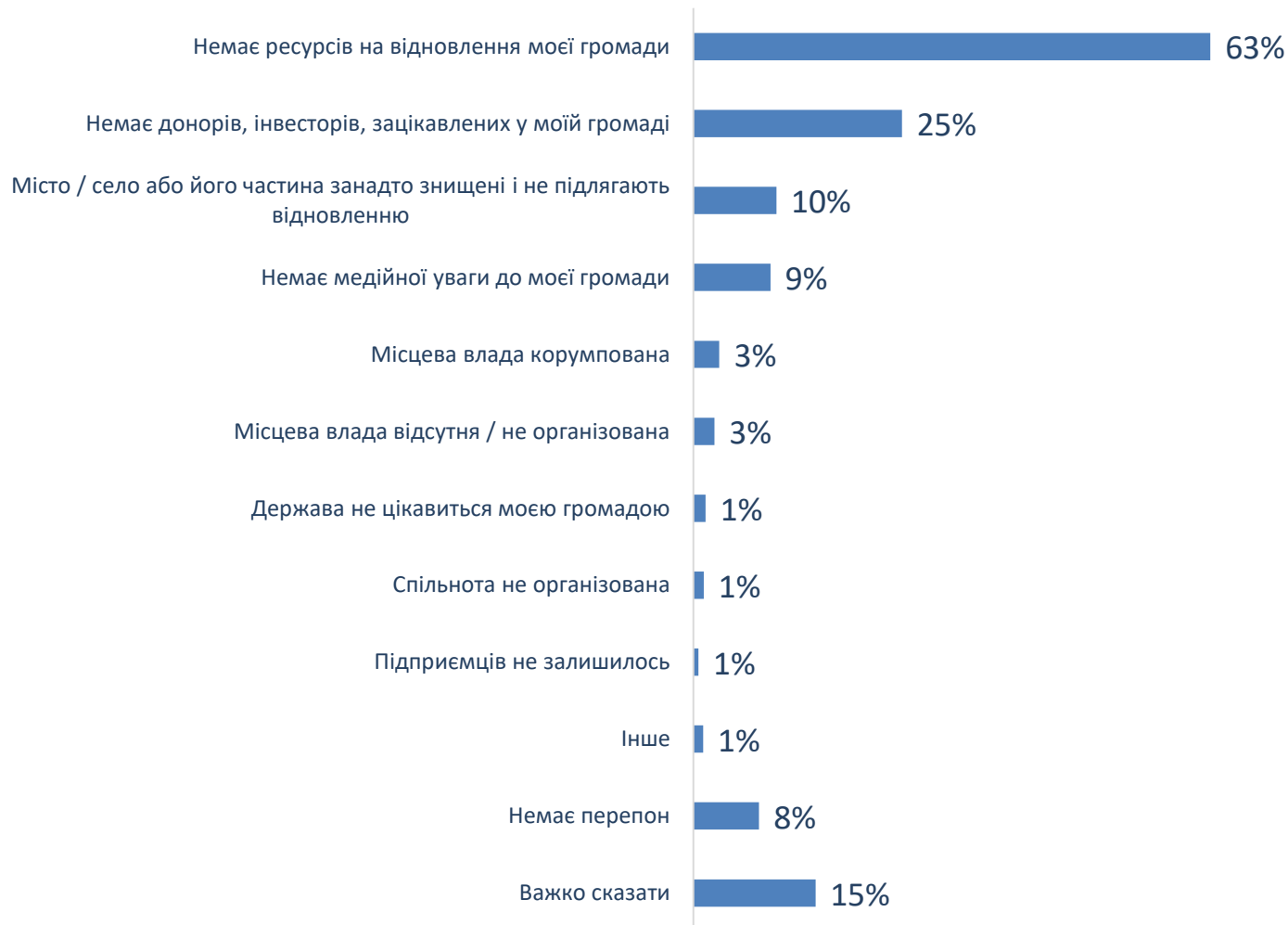
База: респонденти, житло яких було цілком або частково відновлене (n=129).

Що з наступного дає вам надію, що відбудова у вашій громаді
можлива?

💡 Ну, я, наприклад, думаю, що саме перше, що треба зробити, це скласти перспективний план. Ну, наприклад, перспективний план Мар'янського, його складають мар'янці. От вони розуміють, що для їхнього життя, як кажуть, там більш потрібно ще. Вони свій план склали, і це враховується вже потім, Костромка свій. І ми враховуємо у Зеленодольську вже у загальний план відбудови. І тоді будемо говорити, що першочергово йде, що треба саме перше зробити, і так далі. Розподілити, як кажуть, в перспективі на роки. (Ж, Працююче населення 30-59 р.)

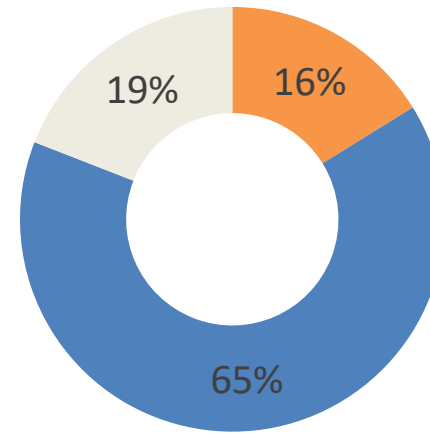
Які перепони для відбудови у вашій громаді ви вбачаєте?

ПОЗИЦІЯ ЩОДО ВІДБУДОВИ ПОШКОДЖЕНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Яка з цих точок зору щодо відбудови пошкодженої інфраструктури вам ближча:

ФГД: Жителі громади більш схильні до другого варіанту, пояснюючи це тим, що більш розвинена у довгостроковій перспективі громада демонструватиме кращий економічний потенціал (за рахунок створення нових робочих місць), забезпечуватиме стимули до повернення жителів громади з-за кордону, до того ж швидка відбудова не гарантуватиме якості та потенціалу подальшого розвитку.

- Відбудова громади має відбутися швидко і бути спрямованою на відновлення рівня, який існував до початку війни.
- Відбудова може тривати довше, але має включати впровадження зелених, енергозберігаючих технологій та модернізацію
- Інше / Важко сказати

ПРІОРИТЕТНІ ПРОГРАМИ ІЗ ВІДБУДОВИ

Які з перелічених програм потрібно впроваджувати у вашій громаді першочергово?

Що мають робити пересічні жителі громади у процесі відбудови?

База: усі респонденти (n=406)

ФГД: До процесу відбудови можуть також бути залучені ОГС, представниками яких є деякі жителі громади, зокрема громадські організації можуть займатися залученням коштів у громаду на різні проекти відбудови, подавати грантові заявки та контролювати використання коштів, запобігаючи нецільовому використанню.

Чи готові ви особисто долучатися до ініціатив з відбудови?

